

Het Randstedelijk Mannenkoor
SPIJKENISSE

wij zijn er klaar voor !

4 mei 2022 in Brielle
in de Sint-Catharijnekerk

Aanvang 20:45 UUR

De toegang tot dit concert is gratis

Het Randstedelijk Mannenkoor
o.l.v. Arjan Breukhoven
Evert van de Veen, orgel
Anna Majchrzak, soliste
Katarina Banusic, dwarsfluit
Saint Andrew Pipers

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 22 - nummer 5 - 28 april 2022

Colofon

Correspondentieadres

Fregat 50

3232 CH Brielle

E-mailadres

Redactie

Tekstverwerking / vormgeving

E-mail

secretaris.hrm@gmail.com

Ger Buitink en Roel Korpershoek

Ger Buitink

redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Ger Beikes

06-11300722

voorzitter.hrm@gmail.com

Secretaris

Ies Dekker

0181-412393

secretaris.hrm@gmail.com

Penningmeester a.i.

Bas Vogel

0181-613157

b.vogel4711@gmail.com

Comm.PR

Kees Wagener

06-25035188

prcomm.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter

0181-479990

j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris

Bas Vogel
0181-613157
b.vogel4711@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Ger Beikes
06-11300722
voorzitter.hrm@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

Cor Kreft
010-4383318
c.kreft15@upcmail.nl

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
nylon@hetnet.nl

2° Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
jwdriesprong@gmail.com

3° Koormeester
Toon Kooren
0181-216654
kooren45@zonnet.nl

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
c.kreft15@upcmail.nl

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
j.modderman53@gmail.com

Bassen
PeterSpanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger
Willem Kardol
06-53539296
willemkardol@hccnet.nl

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Cees Brons en Anton Kooren

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in de Dorpskerk, Kerkring 2, 3201 CX Spijkenisse, 0181-610362

Contributie: € 16,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr. **IBAN** NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 36,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangskaat voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijnselen. Betaling zie contributie.

Kleding:
Formeel 1: rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik, rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje, ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

inhoudsopgave

9

blz. 2-3
blz. 4
blz. 5-6
blz. 7
blz. 8
blz. 9-15
blz. 17-21
blz. 23
blz. 24-32
blz. 34-36
blz. 38-42

Colofon
Inhoudsopgave
Van de voorzitter
Van de redactie
Wie is er jarig
Het wapen van Maasland
Waarom samen zingen zo goed voor je is
Gefeliciteerd
Het verhaal over Willem Maarten Boot
Herinnert u zich deze nog?
What's in a name

Helaas heeft ons oudste koorlid per 1 april zijn lidmaatschap beëindigd. Met pijn in het hart heeft **Jaap Roos (bariton)** gemeend te moeten stoppen. Jaap was altijd van de partij, repetities en concerten. Zingen deed hij met veel plezier. We bedanken Jaap voor zijn inzet en betrokkenheid bij ons koor. Wij wensen hem en zijn vrouw nog vele gezonde jaren.

De Algemene Ledenvergadering is weer achter de rug; snel gingen we door de stukken heen. Dus kennelijk heeft iedereen e.e.a. goed gelezen en begrepen. Er waren totaal geen vragen binnen gekomen en bij het vaststellen van de agenda had ook niemand behoefte een punt toe te voegen.

In het bestuur heten we Jan Willem Driesprong van harte welkom als nieuwe, maar pas in november beschikbare, secretaris. Jan Willem heeft zich ook weer beschikbaar gesteld als 2^e koormeester.

Ook heten we Heerco Steen welkom als nieuwe penningmeester, echt aantredend, als hij voldoende is hersteld van zijn operatie.

Tot beide heren kunnen beginnen, blijft het bestuur, zoals die tot nu toe was.

En daar was dan het eerste optreden. In **Rockanje** in verzorgingshuis **Stuifakkers**. Met Kees Alers op de fluit als mede-begeleider en solist; dat is bij Kees in goede handen, zoals ook nu weer bleek.

Zeer positief was de grote opkomst van zangers (50), waarbij er twee niet konden komen vanwege hun coronabesmetting. 72% van de leden was aanwezig; geweldig!! Het was een geslaagde avond, en goed verzorgd door de vrijwilligers van Stuifakkers.

En nu graag met net zo veel zangers naar **Middelburg**, naar de Nieuwe Kerk. Op **zaterdag 30 april** zullen we daar een inloop-Oranje-concert verzorgen. Gezellig met elkaar in de bus, Middelburg verkennen en zingen. Prachtige nummers die beluisterd gaan worden door hopelijk heel veel toeschouwers.

En vervolgens op **woensdag 4 mei** het inmiddels fameuze Herdenkings-/Bevrijdingsconcert in **Brielle**, in de Sint-Catharijnekerk. Dit altijd weer

indrukwekkende concert zal ongetwijfeld door veel mensen bijgewoond worden. Het gevoel van oorlog en vrede was nog nooit zo sterk aanwezig.

Op **donderdag 7 juli** hebben we ons laatste optreden van dit (te korte) seizoen in de Dorpskerk in **Spijkenisse**. Gebruikelijk is om jonge musici uit te nodigen hun talenten te showen. Dus heb je een bekende, die het muzikaal (zang en/of instrumentaal) aandurft mee te doen? Meld hem of haar bij het bestuur aan (graag met telefoonnummer en emailadres)!!! Mocht je intussen "**op vakantie**" gaan, dan wens ik die zangers heel veel plezier en mooi weer. Geniet er maar van!!

Ger Beikes

Het eerste concert van dit seizoen zit er weer op. Onder grote belangstelling van de bewoners van woonzorgcentrum de Stuifakkers aan de Briggemandreef in Rockanje werd onder leiding van Arjan Breukhoven en solist Kees Alers een gevarieerd programma gepresenteerd. Beiden wisten het publiek te vermaken met anekdotes over de afgelopen 30 jaar samenwerking. En voordat wij de muziekmappen tijdelijk opbergen wegens vakantie gaan we nog twee prachtige concerten geven in Middelburg en Brielle. Na twee jaar Corona pauze geeft het weer een heerlijk gevoel om hieraan mee te werken. De inhoud van deze uitgave is bijzonder vanwege een indrukwekkend verhaal over een verzetsstrijder.

Ook het verhaal van Cor Kreft over Maassluis is weer het lezen waard. De oproep voor kopij heeft zeker geholpen want de redactie heeft gelukkig weer kopij om het koorblad te vullen.

Tevens wil de redactie een nieuwe rubriek starten "Mijn werkzame leven".

Hier kunnen de koorleden iets vertellen over hun beroep. Het is altijd interessant om iets over (bijzondere) beroepen te lezen. Dus mannen, een nieuwe uitdaging!

Rest ons nog iedereen veel leesplezier te wensen en blijf vooral gezond.

Het volgende nummer verschijnt op 30 juni 2022
Kopij voor 20 juni 2022 sturen naar:
redactie.hrm@gmail.com

Op:	wordt:	jaar:
11 mei	Ton Kooren	81
18 mei	Jos Heutink	70
30 mei	Arie van Sintmaartensdijk	79
28 juni	Cors Weijeers	80

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

eerste wapen

HET WAPEN VAN MAASSLUIS

tweede wapen

Het wapen van Maassluis is een combinatie van het wapen van de heren van Egmond-Kenenburg, die het wapen van Egmond voerden met een blauwe barensteel en heren waren vanaf 1620, en het symbool van de Maas, de dwarsbalk. Het wapen werd op 24 juli 1816 door de Hoge Raad van Adel aan de gemeente Maassluis toegekend. Op 2 februari 1959 werd een iets aangepaste versie van wapen toegekend.

Het Blazoën

Eerste wapen

De beschrijving van het eerste wapen van Maassluis luidt als volgt: "Van goud beladen met 7 kepers van keel, en chef een lambel van 3 pendants van lazuur en in het midden een gegolfde fasce van zilver, brocherende beide op het geheel." Dit wil zeggen dat op een gele ondergrond (goud) 7 rode (keel) "kepers" zijn geplaatst, met een blauwe (lazuur) op drie plaatsen ondersteund horizontaal lijnstuk (symbool voor een jongere tak binnen een familie) boven in het wapen. In het midden loopt een witte (zilver) golflijn. Deze lijn stelt de rivier de Maas voor. Tweede wapen

De beschrijving luidt als volgt: "Gekeperd van goud en keel van 12 stukken; over alles heen in het schildhoofd een barensteel van azuur van 3 hangers en in het midden 3 golvende dwarsbalken, waarvan de eerste en de derde van azuur en de tweede van zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van 3 bladeren en 2 paarlen." Het verschil met het eerste wapen zijn de twee blauwe golflijnen en de kroon.

HISTORIE VAN MAASSLUIS

Maassluis is een prachtige stad met een rijke historie. De twee dicht bij elkaar liggende vlieten die het stadsbeeld bepalen, zijn uniek. De dijk en de sluizen hebben eeuwenlang een belangrijke en strategische positie in de waterhuishouding van Delfland ingenomen. Het uiterlijk van het buitendijkse gedeelte van de stad is bepaald door de visserij, van oudsher de belangrijkste inkomstenbron van de stad. We nemen u mee door de historie van Maassluis.

Maassluis, historische stad aan de Waterweg

Maassluis is de kleinste van de vier steden aan de vaarweg van Rotterdam naar zee. De kleinste, maar ook de eerste en de laatste; dat hangt er maar vanaf van welke kant je begint. In ieder geval heeft dit water onze stad haar naam en faam bezorgd, ook al toen deze vaarweg nog rivier was en gewoon 'Maas' heette, of 'Het Scheur' als aanduiding van de vaargeul ter hoogte van Maassluis.

Vloed

De Maasmonding was heel wijd en tot aan het begin van de 14e eeuw had het water bij elke vloed tamelijk vrij spel in het Westland. Via vloedgeulen drong het water het land binnen en met vele dijken en kades probeerden de bewoners van de dorpen de voeten droog te houden. Tussen 1134 en 1164 vonden een aantal grote overstromingen plaats met dijkdoorbraken. Waar nu 'De Vloot' is sloeg een stuk dijk weg en de nieuwe dijk werd met een wijde bocht om het ontstane wiel gelegd. De zo ontstane scherpe hoek in de dijk kreeg de naam 'Koningshoek'.

Rond het jaar 1260 was de aaneengesloten dijk vermoedelijk voltooid, wat de aanleiding was voor het ontstaan van Maassluis.

Sluizen

Nu de zee het land niet meer binnendrong kreeg men toch problemen met natte voeten, want het overtollige (regen)water kon ook niet meer weg. Verschillende afwateringen werden gegraven, zoals de Vlaardingse Vaart. Elk dorp leverde zijn bijdrage en de dorpen Monster en Wateringen delfden elk hun eigen vliet op een steenworp afstand van elkaar: De Noordvliet en de Zuidvliet. Waar deze beide vlieten bij de dijk uitkwamen maakte men 'luchten'. Dit waren niet meer dan gaten in de dijk die bij hoogwater met een schuif werden afgesloten. Om het overtollige water uit de polders naar de Maas te lozen zijn in de Maasdijk aanvankelijk dertien luchten (sluizen) aangelegd. Zo kon het gebeuren dat rond 1340 mensen van onbekende herkomst in deze contreien neerstreken om mee te helpen de luchten of sluizen te bewaken en bedienen ... 'dat er weleer bij de Monstersche Sluis niet meer dan twee Hutjes van leem en riet stonden, die door Luiden bewoond werden, welken het opzicht over deeze sluis aanbevolen was'. Dit waren de allereerste Maassluizers, de nederzetting Maeslantsluys was geboren!

Maeslantsluys

De nederzetting viel onder zeggenschap van het (agrarische) dorp Maasland en heette daarom 'Maaslandsluis'. De plaats groeide uit tot een vissersdorp dat dankbaar gebruik maakte van de buitendijks ontstane kolk met een vaargeul naar de rivier. De visserij bracht veel werk en voorspoed mee en aan het eind van 16e eeuw zien we een welvarend dorp met een keur van aan de visserij verwante industrieën, zoals scheepsbouwers, touwslagers, kuipers, etc. De rijke belastingopbrengsten gaan echter naar het dorp Maasland waar zij hoofdzakelijk aangewend worden voor de boerenbevolking. Maassluis is klaar om op eigen benen te staan en maakt zich in 1614 los van de moedergemeente Maasland. Het dorp **Maassluis** was ontstaan!

Fort op de Schans

In 1489 was de bevolking al zó in aantal en welstand toegenomen dat Jonker Frans van Brederode het de moeite waard vond om hier met 300 man van zijn troepen aan land te komen om er aan het plunderen te slaan. Het zou bij deze

eerste 'oorlog' niet blijven, want het dorp lag op een strategische plaats. Wie de sluisen beheerste had de macht het Delfland onder water te zetten. En aan de andere kant beheerste Maaslandsluis samen met Brielle de toegang tot de Maas.

Bij aanvang van de Tachtigjarige Oorlog benutte Marnix van St. Aldegonde de strategische plaats van het dorp door buitendijks een schans te laten bouwen. Maar voordat dit bouwwerk klaar was werd het in 1573 al door de Spanjaarden veroverd, werd Marnix gevangen genomen en sloegen de Spaanse troepen danig op de bevolking los. Een jaar later gebeurde nog iets dergelijks, waarbij de Spanjaarden muitten en het dorp platbrandden.

Groote Kerk

In 1624 was het oorlogsgeweld reeds lang achter de rug en was men overgegaan tot sloop van de schans omdat er op die plek een nieuwe kerk moest komen. In 1629 ving de bouw aan, betaald uit een extra belasting op de binnengebrachte vis. De bouw werd aanzienlijk vertraagd doordat Duinkerker kapers de Maasluise vissersschepen tot zinken brachten. Op 9 oktober 1639 kon dominee Johannes Fenacolijs (Vennekool of Venkel) de Groote Kerk inwijden. Hij was dezelfde die de zelfstandigheid van Maassluis in 1614 met succes had bevochten. Raadspensionaris Johan van Oldenbarnevelt tekende hoogstpersoonlijk de officiële Akte van Scheiding.

Slepen, loodsen en bergen

Na de Franse overheersing en bij aantreden van de eerste Nederlandse koning vroeg en kreeg Maassluis het predicaat 'Stad'. Er was geen sprake van stadsrechten, maar bij Koninklijk Besluit mocht voortaan wel de titel 'Stad' gevoerd worden!

De visserij en de haar toeleverende bedrijven hebben Maassluis tot grote bloei gebracht. Na het tot stand komen van de Nieuwe Waterweg in 1872 kreeg het

Loodswezen een vaste plaats in de haven en bracht de schepen veilig van en naar de nieuwe Rotterdamse havens. Ook vestigde zich het bedrijf dat uitgroeide tot Smit & Co's Internationale Sleepdienst, later aangevuld met de Berging.

Hoewel inmiddels al deze activiteiten uit de haven verdwenen zijn omdat ze meer ruimte nodig hebben dan Maassluis kan bieden, staat het gebouw van Smit met het markante uitkijktorentje nog altijd aan de haven en wacht op een zinvolle, liefst historische bestemming. En ook de historische binnenstad is een bezoek beslist en zeker waard!

Bronvermelding: Stichting Promotie Maassluis

Ook ons koor heeft banden met Maassluis. Zo werd er gedurende een aantal jaren in de Grote Kerk jaarlijks het "Kerstconcert bij kaarslicht" georganiseerd door Arjan met zijn drie mannenkoren het Christelijk Mannenkoor "Prins Alexander", het Hollands Christelijke Mannenkoor en met ons koor HRM. Waar Maassluis ook om bekend staat, is dat het o.a. de ligplaats is van De Furie, een zee sleepboot die in de jaren '70 te zien was in de televisieserie "Hollands Glorie" naar het boek van Jan de Hartog.

De Furie Door Michielverbeek - Eigen werk, CC BY-SA 4.0,

Wat je ook kunt vinden in de haven van Maassluis is nog een zeesleper met de naam Elbe. En als je naar de website gaat van deze zeesleper, wordt hier gesproken over “het boegbeeld van Hollands Glorie”. En dan te weten dat één van onze koorleden hier ontzettend veel van af weet. En dan is niemand minder dan 1e tenor Wim Kardol. En als je de verhalen leest die geschreven zijn over dit schip, dan krijg je gewoon zin om een tocht met deze prachtige zeesleper te mogen maken. En wie weet gaat dit misschien wel gebeuren. Want stel, je zit in het bestuur en lees dit verhaal. Dan wordt je nieuwsgierigheid geprikkeld en dan breng je al gauw een bezoek aan de website. Ben benieuwd wat hieruit komt.

Welnu, dit was mijn verhaal weer. De volgende keer staat **Zuidland** op het programma.

Veel leesplezier.

Cor Kreft

WAAROM SAMEN ZINGEN ZO GOED VOOR JE IS

Het kan een magische ervaring zijn: samen de mooiste muziek maken, gewoon met je stem. Bovendien is zingen in een koor goed voor hoofd en hart, zeggen experts. Francine Postma zocht uit hoe dat zit.

FRANCINE POSTMA

Als elfjarige hoorde ik voor het eerst meerstemmig zingen, op een antroposofisch kinderkamp. De leiding, twintigers en dertigers, zong ons elke avond in slaap met de mooiste koorliederen. Na die zomer wilde ik niets liever dan zelf in een koor zingen om dat gevoel weer op te roepen: die harmonie, dat opgaan in een groter geheel.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat samen zingen...

- het gevoel van saamhorigheid en sociaal welzijn versterkt
- de hartslag omlaag brengt
- stress vermindert
- de aanmaak van het 'geluk hormoon' oxytocine stimuleert
- de empathie vergroot
- het gevoel van controle versterkt
- de levensverwachting verhoogt

Afstemmen

Intussen heb ik in heel wat koren gezongen, van gospelkoor tot close harmony, en nog steeds heb ik een zwak voor meerstemmig zingen. Het doet iets met me, meer dan solozang. Volgens hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder is dat niet verwonderlijk. “Samen zingen geeft een gevoel van verbondenheid en kracht. Dat komt doordat er oxytocine bij vrijkomt, het ‘knuffelhormoon’. Dat vergroot de empathie. Als je samen zingt, moet je bovendien synchroniseren, op elkaar afstemmen. Iedereen doet z’n best om in hetzelfde ritme te zingen, dat doet een beroep op verschillende delen van het brein. Dat synchroniseren is evolutionair bepaald. In de oertijd vergrootte het je overlevingskansen als je op de ander afstemde, in het ritme van de groep bewoog. Dat werkt nog steeds zo. Niet voor niets gaan mensen vaak samen wandelen als ze een moeilijk gesprek moeten voeren – ook dan moet je op elkaar afstemmen. Als je samen muziek maakt, moet dat ook nog eens letterlijk. Dat geeft een goed gevoel. Wat doen mensen nadat er iets heftigs is gebeurd, zoals een aanslag? Ze komen samen en gaan zingen. Daarmee zeggen ze eigenlijk: ‘Jullie krijgen ons er niet onder.’ Hetzelfde zie je bij voetbalwedstrijden. Samen zingen is een vorm van bonding.”

“Als ik zing, voel ik dat er energie vrijkomt”

Heilzaam

En dan geeft zingen ook nog eens een goed gevoel. Je wordt er gelukkig van, het kan zelfs heilzaam werken, zegt muziektherapeut en dirigent Antien Frets. Ze ondervond dat aan den lijve. Ruim anderhalf jaar geleden viel ze hard op haar hoofd en hield daar een hardnekkige hersenschudding aan over. Ze kon bijna niks meer. “Omdat ik toch iets muzikaals wilde doen, heb ik me opgegeven voor online zingen bij Bert van de Wetering. Zijn methode ‘Zing als vanzelf’ is gericht op zingen vanuit het hele lijf. Ik had energie voor twee minuten zingen, maar die benutte ik helemaal en daarna voelde ik me beter. Mijn hele lichaam ging stromen. Ik voelde dat er energie vrijkwam, een trilling die goed voor me was.” Die heilzame werking is nog sterker bij samen zingen. “Als samen zingen goed gaat, voel je iets gezamenlijks ontstaan, dat heet ‘de koorklank’. Als die tot stand komt, is dat magisch. Het gebeurt door naar elkaar te luisteren. Wanneer het lukt, is dat bevredigend én bevestigend. Je voelt je niet meer alleen.”

“BIJ SAMEN ZINGEN ONTSTAAT ER EEN GEVOEL VAN VERBONDENHEID”

Een van Antiens eigen koren, Nova Zembla, bestaat uit mensen die met kanker te maken hebben of hebben gehad. In Nederland zijn er circa 35 van dit soort koren, onder het motto: zingen voor je leven. Ze zijn opgericht door Stichting Kanker in Beeld. “De meeste mensen in dit koor weten al heel lang dat ze ziek zijn, of hebben er al lang mee te maken. Het koor is daardoor behoorlijk lichtvoetig. Natuurlijk is het thema altijd voelbaar, als iemand een slechte uitslag krijgt, wordt die ook gedeeld. Maar het zingen gaat altijd door. Al ben je ziek, je voelt je levend als je zingt.”

Iedereen kan het

Er gebeurt nog meer tijdens het samen zingen. Uit Zweeds onderzoek bleek dat de hartslag van koorzangers vertraagt tijdens meerstemmig zingen, net als bij het beoefenen van yoga, en dat hun harten als vanzelf in hetzelfde ritme gaan kloppen. Helaas denken sommige mensen dat zingen in een koor niet voor hen is weggelegd. Onterecht, zegt Antien Frets. “Iedereen kan zingen. Het is een non-verbale manier van communiceren die iedereen beheerst vanaf de geboorte. Er is altijd een koor voor jou, je moet soms alleen even zoeken en bedenken: wat wil ik, waar houd ik van, welk niveau is belangrijk voor me? Check websites, luister, vergelijk. Kijk vooral, live of op filmpjes, hoe vrolijk de mensen die zingen eruitzien, of ze stilstaan of bewegen. Maar vooral: ga het gewoon doen!”

**“Het koor is mijn
familie geworden”**

Marlou (52): “Mijn vader én mijn moeder waren koordirigent en ik zat al jong in een kinderkoor. Toen ik vijftientig jaar geleden naar Amsterdam kwam om te studeren, ging ik dan ook meteen op zoek naar een koor. Een folder over een gospelworkshop maakte me nieuwsgierig, die muziek kende ik eigenlijk niet. Ik kwam terecht in een groep uitgesproken vrouwen met een heel eigen geluid. De dirigent was een krachtige vrouw die goed leiding gaf, maar ons tegelijkertijd vrij liet. We leerden improviseren, buiten de

lijntjes kleuren. Uit die workshop ontstond gospelkoor Rise and Shine. Elke donderdagavond repeteerden we, daarna gingen we naar de kroeg waar we diepe gesprekken voerden over het leven en de liefde. Helaas was het verloop groot, en dat brak me op. Ik wilde dat het koor zich ontwikkelde, beter werd, het ging me niet snel genoeg. Daarom ben ik eruit gestapt. Maar na een jaar miste ik het samen zingen en de mensen te erg, dus ben ik teruggekomen. Vanaf dat moment ging ik het koor anders zien. Minder oordelend, meer als gegeven. Het koor werd mijn familie. Terugkijkend is het een geweldige leerschool geweest. Ik heb er geleerd om mensen die anders in elkaar zitten dan ik te waarderen. Juist die variatie is mooi, en de muziek brengt ons allemaal samen.”

Andrea (61): “Zingen in een koor is meer dan een hobby voor mij. Als je met elkaar zingt, ga je al gauw ook andere dingen delen. Zo is het in elk geval in mijn vrouwenkoor. De vrouwen in mijn stemgroep, de alten, delen lief en leed. De afgelopen jaren heb ik heftige dingen meegemaakt. Mijn zoon heeft psychische problemen, dat veroorzaakte thuis veel spanning. In die tijd was het koor een enorme steun. Ik was er een avond uit, kon mijn problemen even vergeten. Samen zingen gaf en geeft me positieve energie. In mijn koor zitten uitgesproken types en zelf kan ik ook uitbundig zijn. Het is heerlijk om af en toe even druk en gek te doen, al is dat voor de dirigent soms een uitdaging. In coronatijd merkte ik pas goed hoe belangrijk het koor is als uitlaatklep. Doordat we niet samen konden zingen, voelde ik de energie wegsijpelen. We hebben toen af en toe afgesproken op de hei of in het bos om op anderhalve meter afstand toch te zingen. Dat was fantastisch, het maakte me zelfs emotioneel. Toen we eindelijk weer binnen mochten zingen, waren we niet te houden. Iedereen zong keihard, het was niet om aan te horen, maar het moest eruit! Als iemand ziek is, gaan we bij diegene thuis zingen. En toen een van de vrouwen haar huis uit moest, kon ze bij andere koorleden logeren. Ons koor is dus ook een vangnet.”

“Het was een knauw voor mijn ego”

Adrie (58): “Ik vond zingen altijd al fijn, maar ik had het nog nooit in groepsverband gedaan. De muziek die koren zongen vond ik vaak niet leuk, ik houd van moderne muziek. Maar toen zocht ik eens op popkoren en vond er een in de buurt dat me aansprak. Ik mocht een paar keer mee-repeteren en de sfeer proeven. Ik zag mezelf wel bij dit koor zingen, dus meldde ik me aan voor een auditie. Ter voorbereiding nam ik wat zanglessen bij een bevriende concertzangeres. Zij gaf me waardevolle tips en ik ontdekte dat ik hoger kon

zingen dan ik dacht. Na die lessen voelde ik me zeker genoeg om voor te zingen. Het ging er officieel aan toe, ik moest een lied zingen voor een commissie die daarna uitgebreid in conclaaf ging. Helaas kreeg ik te horen dat ik niet het niveau had dat het koor zocht. Ze hadden vooral het idee dat ik de hoogte niet haalde. Zelf denk ik dat ik door de spanning niet op m'n best had gezongen. Het was een flinke knauw voor mijn ego; ik had me kwetsbaar opgesteld, mijn best gedaan, en nu werd ik afgewezen. Die domper moest ik even verwerken. Gelukkig vond ik een ander koor waar de lat minder hoog lag, daar heb ik met veel plezier vijf jaar bij gezongen. Terugkijkend denk ik dat dat eerste koor niet bij mij paste, het was te serieus terwijl ik echt voor mijn plezier zing. Uiteindelijk had ik er vrede mee.”

Bron: Libelle

Tip van Martien Manders

Heb jij ook een
goede tip voor ons?

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 19 maart jl., werd er een moment ingelast om enkele koorleden in het zonnetje te zetten. Een druk momentje voor onze voorzitter want naast een jubilaris, inmiddels 15 jaar koorlid, werden nog een drietal beloont voor vele jaren inzet.

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 1 : Tweede tenor Jan Hofman met oorkonde voor 15 jaar lidmaatschap

Foto 2 : Tweede tenor Arie van Sintmaartendijk krijgt de zilveren HRM speld voor 22 jaar actief lid muziekcommissie

Foto 3 : Tweede tenor Ad de Graaf wordt beloont voor vele jaren penningmeesterschap met het bekende Spijkenissertje

Foto 4 : Bas Peter Spanjersberg wordt beloont met een assortiment bijzondere Nederlandse bieren voor zijn tomeloze inzet voor het koor.

Beste koorleden,

In *Randverschijnselen* van afgelopen maart las ik een oproep van de redactie om kopij in te sturen. Het hoefde niet per se over muziek te gaan. Dit verzoek, gekoppeld aan het verhaal van Arjen over zijn bezoek aan Ieper plus ons a.s. bevrijdings-concert in Brielle op 4 mei, was voor mij de aanleiding om het volgende verhaal met jullie te delen.

De familie van mijn opa van mijn moeders kant woonden in *Zeeland* en daar ging mijn moeder met haar zusje en broertje vaak in de zomervakantie uit logeren. Eén van mijn opa's zussen, *tante Blom* zoals mijn moeder haar noemde, woonde in *Renesse* en had twee kinderen, een meisje *Krina* en een jongen *Maarten Willem Boot*. Hij was één van de *Tien van Renesse*.

De *Tien van Renesse* waren een groep Nederlandse verzetsstrijders tijdens de *Tweede Wereldoorlog*, die op 10 december 1944 in *Renesse* door de *Duitse Wehrmacht* werden opgehangen. Eén van deze 10 mannen was dus *Willem Maarten Boot*, de neef van mijn moeder en mijn achterneef dus.

Willem Maarten Boot werd op 4 januari 1920 geboren in *Ellemeet, Zeeland*. *Wim*, zoals zijn roepnaam luidde, wordt een verzetsstrijder genoemd, een held. Of dit een geheel vrije keuze was? Ik zou het vreselijk vinden om *Wim* tekort te doen, maar hij schreef zelf in zijn afscheidsbrief: ***we leefden zo gelukkig, ik verwijt mezelf dat ik het gedaan heb***. Feit is dat *Wim* een eenvoudige, godvrezende, jonge gemeenteambtenaar was op het gemeentehuis in *Renesse*, die tot dan nooit enige blijk had gegeven om in verzet te komen tegen de Duitse bezetters.

Het zit namelijk zo: tegen het einde van de tweede wereldoorlog werd er door het verzet een beroep gedaan op de gemeenteambtenaren om mee te werken met het verzet. Het is niet zeker - omdat hij er thuis niet over gepraat heeft - of zijn keuze om mee te werken geheel vrijwillig was, of min of meer tegen wil en dank. Eén ding is zeker: in jaren was hij misschien nog maar een jongeman, maar hij is gestorven als een held.

Begin december 1944 maakten de Duitsers bekend dat alle mannen op *Schouwen-Duiveland* tussen de 15 en 50 jaar naar *Duitsland* moesten vertrekken voor het verrichten van dwangarbeid, de zogenaamde *Arbeitseinsatz*. Ze zouden naar *Duitsland* worden gevoerd om te werken in de oorlogsindustrie. Aan de gemeenteambtenaren van de nog bevolkte dorpen werd opdracht gegeven lijsten samen te stellen met de namen en verblijfplaatsen van deze mannen. In de gemeente *Renesse*

kreeg het verzet gelegenheid van een paar ambtenaren om het bevolkingsregister weg te nemen en te begraven.

Wim was één van die ambtenaren en wat daarover in de familie werd verteld, is dat zijn aandeel in het hele gebeuren eruit bestond dat hij de deur van de gemeentesecretarie van slot heeft gedaan, zodat de verzetsmensen naar binnen konden om het bevolkingsregister weg te halen. Voor de ambtenaren betekende dit zo snel mogelijk daarna onderduiken.

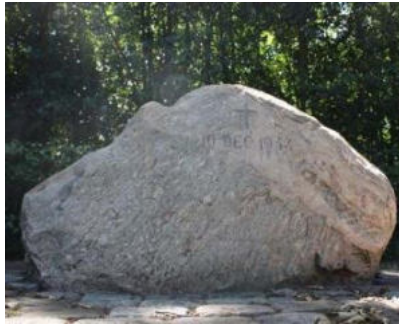
Een probleem was dat *Schouwen-Duiveland* grotendeels onder water was gezet door de Duitsers om de geallieerden tegen te houden. Een groot deel van de bevolking, behalve uit de *Westhoek*, had het eiland al moeten verlaten, wat onderduiken op het eiland bijna onmogelijk maakte. De verzetsmensen, met nog een aantal anderen, probeerden te vluchten naar het al bevrijde *Noord-Beveland*. Zij zouden door Engelse geallieerden met een patrouilleboot worden opgehaald aan de zeedijk ten zuidwesten van *Zierikzee*.

De eerste poging op 6 december mislukte. De tweede keer, op de dag erna, lagen de mannen bij de zeedijk te wachten op de boot terwijl een Duitse patrouille naderde. Een Duitse soldaat kwam zo dichtbij dat een van de verzetsmensen in paniek raakte en de soldaat neerschoot. Er volgde een vuurgevecht. Zes mensen ontsnapten, maar de overige tien werden er gepakt, waaronder *Wim*.

De gearresteerden, daarna bekend als de *Tien van Renesse*, werden overgebracht naar *Middelharnis* op *Goeree-Overflakkee* en aldaar opgesloten. Alleen de gemeentesecretaris van *Renesse*, *Cornelis Lazonder*, niet. Hij was zwaargewond geraakt tijdens het vuurgevecht met de Duitsers en kon niet met de overige negen mannen meereizen. Ondanks ruim twee dagen zonder eten en drinken en ondanks ernstige martelingen voor en tijdens het proces heeft niemand van hen, ook neef *Wim* niet, ook maar iets losgelaten tegen de Duitsers.

De tien werden veroordeeld tot de doodstraf door ophanging. Een straf die in *Nederland* nog niet eerder was gegeven. Op zondag 10 december werden de mannen op een boerenkar vervoerd naar *Renesse*, waar het vonnis werd voltrokken. Na het lezen van psalm 23 en psalm 91, zongen zij tezamen *Een vaste burcht is mij God*. De executie vond plaats om 12.00 langs de dreef naar *Slot Moermond*.

Tussen twee grote bomen hadden de Duitsers dikke ronde balken aangebracht en tien stroppen daaraan bevestigd. De zwaargewonde gemeentesecretaris *Lazonder* moest vanaf een brancard toekijken hoe zijn kameraden werden opgehangen. Hij overleed 's nachts en werd daarna naast de anderen opgehangen. De lichamen bleven ter afschrikking 48 uur hangen. Na deze twee dagen werden de lijken van de *Tien van Renesse* weggehaald en op de begraafplaats in *Renesse* in een gemeenschappelijk graf gelegd.

Op de plek waar de executie plaatsvond is een zwerfkei opgericht, waarbij het verhaal van de *Tien* op een informatiebord is geplaatst.

Herdenking bij de graven op 10 december 1945, één jaar na dato. Tot 2009 werden de *Tien* op 10 december herdacht. Na het overlijden van de laatste nabestaande werd besloten de herdenking te laten samenvallen met de Nationale Dodenherdenking op 4 mei.

Op 4 mei 1949 werd een monument onthuld bij de ingang van de begraafplaats op de *Oude Moolweg* in *Renesse*.

Nu zou je je kunnen afvragen waarom ik dit verhaal met jullie deel, een verhaal over een man die ik nooit gekend heb. Ik ken zijn naam alleen uit verhalen van mijn moeder. Mijn moeder en haar broer en zus kenden de familie goed, omdat zij regelmatig als kinderen uit logeren gingen in *Renesse*. Mijn moeder zei over *Wim* dat hij een lieve, zachte jongen was. Voor mij is *Wim* slechts een naam en een verre achterneef. Toch heeft zijn lot mij diep geraakt. Temeer omdat ik in het bezit ben gekomen van de afscheidsbrief die hij de avond voor zijn executie aan zijn ouders en zuster heeft geschreven. De brief, of eigenlijk meer de correspondentie erover en een fotokopie van de brief, zijn mij nagelaten door mijn Oom *Chris*.

Oom *Chris* was erg geïnteresseerd in de familiegeschiedenis en hij heeft mij ook de oude familiestatenbijbel nagelaten met daarin de stamboom van zijn en mijn voorouders die hij tot circa 1600 heeft kunnen terugvinden.

Streekarchief Zierikzee

Hoe oom Chris aan de afscheidsbrief van *Wim* is gekomen, weet ik niet. Ik weet alleen dat hij de brief heeft geschonken aan het *streekarchivariaat Schouwen-Duiveland*.

De streekarchivaris dhr. *Uil* noemt de brief en aangrijpend document in zijn dankbrief aan mijn oom. Ik noem het eerder een hartverscheurend document, geschreven door een vierentwintigjarige jongeman die twee dagen lang gemarteld is en weet dat hij de volgende zal worden opgehangen.

STREEKARCHIVARIAAT SCHOUWEN-DUIVELAND

Meeistraat 8 4301 EC Zierikzee Telefoon 01110-13151 Fax 01110-17238

waarbij aangesloten de gemeenten
Brouwershaven, Bruinisse, Duiveland,
Middenschouwen, Westerschouwen,
Zierikzee en het waterschap Schouwen-
Duiveland

Nummer : 1995-111

Aan: de heer C.W. Boot

Uw brief :

Hinder 304

Uw kenmerk :

3232 HC BRIELLE

Bijlagen :

Onderwerp : Schenking afscheidsbrief
W.M. Boot.

Zierikzee, 3 april 1995.

Geachte Heer Boot,

Hierbij bevestig ik u de goede ontvangst van de afscheidsbrief d.d. 10 december 1944 van uw neef, W.M. Boot, die hij geschreven heeft direct voor de executie van hem en zijn medeverzetsvrienden te Renesse, met de bijbehorende foto. Vanmorgen mocht ik deze in ontvangst nemen van u en uw echtgenote tijdens een bezoek alhier. De brief met foto is een aangrijpend document, dat herinnert aan een litteken uit onze geschiedenis. De brief zal worden opgenomen in de handschriftenverzameling van de gemeente Westerschouwen en de foto in onze fotoverzameling.

Tevens bevestig ik hierbij ons gesprek dat de brief en de foto desgewenst uitgeleend mogen worden voor tentoonstellingen.

Voor uw schenking zeg ik u vriendelijk dank.

Hoogachtend,

H. Uil
streekarchivaris

De afscheidsbrief van Wim aan zijn ouders en zuster:

10-12-44
Liefste Vader moeder
en Krina.

Nu ik aan de rand van het graf sta wil ik U nog even gedag zeggen uit een bunker in Haamstede.

Vergeef mij alles wat ik U misdaan heb. Ik vertrouw daarom op God. Ik ben bereid te sterven.

Misschien bent U er bij de genwoordig die zijn tot de galg veroordeeld.

Liefste Ouders en zus. Ik weet niet wat er in mij omgaat nu ik U nooit meer zal zien of spreken.

We leefden zo gelukkig, ik verwijt mezelf dat ik het gedaan heb, doch niet voor mij alleen. Hoe is het met Lazonder? We denken dat hij dood is.

aan wij hopen, wat wij willen,
maar dragen, wat wij kintzen.

God trooste U in de moeilijke
dagen die komen zullen.

Ik ben bereid om riefchet
geenwize Koninkrijkt
Dat alle bekenden en vrienden
de groeten.

Uw liefhebbende zoon
Wim
dwaag alle afs.

Maarje mit zijn postmonna.

Uw gedachten
van uw zoon in
Lieve
broeder Wim
Ik ben bereid

Deze fotokopieën zijn slecht te lezen, dus ik heb ze maar getypt:

10-12-44

Liefste Vader, Moeder en Krina

Nu ik aan de rand van het graf sta wil ik U nog even gedag zeggen uit een bunker in Haamstede. Vergeef mij alles wat ik U misdaan heb. Ik vertrouw daarom op God. Ik ben bereid te sterven. Misschien bent U erbij tegenwoordig.

We zijn tot de galg veroordeeld. Liefste Ouders en zus. Ik weet niet wat er in mij omgaat nu ik U nooit meer zal zien of spreken.

We leefden zo gelukkig, ik verwijt mezelf dat ik het gedaan heb, doch niet voor mij alleen. Hoe is het met Lazonder? We denken dat hij dood is.

God trooste U in de moeilijke dagen die komen zullen.

Ik ben bereid en zie het Eeuwige Koninkrijk.

Doe alle bekenden en vrienden de Groeten,

Uw liefhebbende zoon

Wim

daag allerliefs

Op een kaartje in zijn portemonnee:

Boot Ter nagedachtenis aan uw zoon en lieve broeder Wim. Ik ben bereid

Je hart breekt toch als je dit leest. Zo'n jongen die op zijn vierentwintigste gaat worden opgehangen en dan op de avond ervoor aan zijn ouders en zus vraagt hem alles te vergeven wat hij misschien ooit misdaan heeft. De oorlog had in het gezin van *Wim* niet echt diepe sporen nagelaten, getuige het zinnetje ***We leefden zo gelukkig*** in zijn brief.

Zeeland heeft relatief weinig problemen met de Duitse bezetting gehad, alles ging min of meer zijn gangetje; en eten was er altijd genoeg op *Schouwen-Duiveland*. Hij betuigt ook nog spijt voor **het** (de deur van het gemeentehuis openlaten) gedaan te hebben. De spijt gold niet zozeer voor hemzelf maar vooral voor zijn ouders. Het is werkelijk ongelofelijk dat je je leven moet geven voor zoiets onbenulligs als een deur openlaten. Volgens mijn moeder wilde *Wim* dit eigenlijk niet eens, maar werd hij er min of meer toe gedwongen door de zijn baas, de gemeentesecretaris.

Wat zou er door die jongen zijn hoofd zijn gegaan, na **het** gedaan te hebben. Heeft hij eerder nog afscheid kunnen nemen van zijn ouders en zus? Uit zijn afscheidsbrief wordt dit niet duidelijk. Was hij bang voor wat er zou gaan gebeuren nadat het eerste rendez-vous met de geallieerden mislukte. Hoe hebben zij die nacht en de daaropvolgende dag doorgebracht, wachtend op de tweede poging? En toen kwam die fatale ontmoeting met de Duitse patrouille en het daaropvolgende vuurgevecht. Hoe beangstigend moet dat geweest zijn voor een eenvoudige, godvrezende jongeman van vierentwintig. Een lieve, zachte knul die nog bij zijn ouders woonde en met hen en zijn zusje twee keer op zondag naar de kerk ging.

Hoe was zijn laatste nacht voor de executie? Was hij bang voor de dood? Dacht hij eraan dat hij nog nooit een meisje had gehad? Heeft hij de uren en minuten afgeteld tot het tijdstip van de executie? Hebben de tien veroordeelden nog eten gehad en hebben zij dit dan opgegeten? We weten het niet. Het enige dat we weten is dat neef Wim een onwankelbaar vertrouwen had in God.

Dit alles doet mij denken aan een liedje van *John Denver, Matthew*. Ook in dit lied gaat het om een neef die bij de vader van de zanger komt wonen, nadat een orkaan het gezin van de neef heeft gedood en hun boerderij heeft verwoest. Ook deze

neef was een eenvoudige jongen, opgegroeid in een liefhebbend gezin. En ook hij vindt troost in zijn geloof en in de bijbel. Vervang *Kansas* door *Schouwen-Duiveland* en het had een lied kunnen zijn over neef *Wim*.

*... Yes, and joy was just the thing that he was raised on
Love is just the way to live and die
Gold is just a windy Kansas wheatfield
And blue is just a Kansas summer sky*

*...He lost the farm and lost his
family He lost the wheat and lost
his home But he found a family
Bible
Faith as solid as a stone...*

(John Denver: Matthew)

Deze verre achterneef is voor mij de belichaming van het begrip onbaatzuchtigheid. Hij vraagt God niet om kracht om zijn vreselijke lot te dragen, maar om zijn ouders te troosten na zijn dood. Jongens, jongens zoiets te schrijven op de vooravond van je executie, de vooravond van zo een wrede dood.

Hoe kon hij de gemoedsrust vinden om zijn naderende einde onder ogen te zien? Hij schrijft gewoon in zijn afscheidsbrief: *Ik ben bereid en zie het Eeuwige Koninkrijk*. Hij was pas vierentwintig! Wat moet het een onvoorstelbare troost voor hem geweest zijn om zo onvoorwaardelijk te geloven in God en zijn Eeuwige Koninkrijk. Verre achterneef *Wim*, de gedachte dat er misschien één of zelfs een paar gedeelde genen van jou in mij en mijn kinderen huizen, maakt mij zowel trots als nederig. je bent wat in het *Jiddisch* een *mensch* heet, duizendmaal chapeau.

Henny de Groot (2e tenor)

Herinnert u zich dit nog?

Het opruimen van kast(en) roept soms bepaalde herinneringen op. Zo vond ik nog een aantal paperassen van het departement van defensie marine gedateerd 26 feb. 1961. De meesten onder ons hebben misschien ook zo'n oproep gehad en anderen waarschijnlijk niet. En al lezend begint het gemijmer over vroeger.

DEPARTEMENT VAN DEFENSIE MARINE	
Hoofdafdeling: personeel Lange Voorhout 7, Tel. nr 182210, tst 571 Telegramadres: Marine, Den Haag	Men wordt verzocht bij het antwoord datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden.
AAN	
de heer S T E L T van der Arie Cornelis Westerbeekstraat 17/B ROTTERDAM	
nummer: BUDPL SA 3	's-Gravenhage, 26 feb. 1961
onderwerp: voorkeuring	
bijlagen: diversen	
<p>Hierbij deel ik U mede, dat de mogelijkheid bestaat dat U bij de Koninklijke marine Uw dienstplicht zult moeten vervullen.</p> <p>In verband hiermede is het gewenst, dat een indruk wordt verkregen omtrent Uw geschiktheid voor de dienst bij de zeemacht. Hiervan zal onder meer afhangen voor welk onderdeel U het meest geschikt wordt geacht en welke datum van opkomst voor U het meest geëigend is.</p> <p>Aangezien ik dit tevens van groot belang voor U persoonlijk acht, verzoek ik U zich <i>maandagmorgen/maandagavond/dinsdagavond/woensdagavond</i> - 8 maart 1961 - vóór 22.00 uur/uitdijkelijk 8.00-uur te melden in het marine-opkomstcentrum te Voorschoten.</p>	

“Eerst naar de lagere school en als je dat goed doorlopen had, dan kon het gebeuren dat je naar het vervolg onderwijs ging. (makkie natuurlijk) Alles om je heen was goed georganiseerd en zangles werd er ook gegeven, een zogenaamd zanguurtje. Ik was scholier op de Mulo (christelijke school). Dus liederen instuderen vanuit een overtuiging. Daar is toch wel een en ander

van blijven hangen, dat merk je wel als we weer een lied gaan instuderen. Onze zang kwaliteiten deden zich gelden. (o.a. Lang zal die leven). In 1959 werd de middelbare schooltijd afgesloten met een diploma met een 10 voor boekhouden. En dus werken om den brode want er moest ook wat op de boterham. Werk genoeg te vinden. Maar plotseling werden we geconfronteerd met politieke meningen die in een oorlog (koude) zouden kunnen escaleren. We leren het toch nooit. Maar ja, als man moet je het toch maar aanhoren en het je als een plicht beschouwen. Zo gebeurde het dat een brief in de bus viel dat je op de daar vastgestelde datum maar even wilde opdraven, om gekeurd te worden.

3906

L. Form. 14374

Aan de ingeschrevene voor de dienstplicht

42.03.20.543 van der S t e l t--
 Prot Arie Cornelis--
 Ned Westerboeckstraat 17 b
 6500 ROTTERDAM ZH
 Rotterdam
 09.12.01.1 Rotterdam 60-3906
 6500

KEURING VOOR DE DIENSTPlicht

INDELINGSRAAD
 Rotterdam

12 JAN. 1961 19

De op bovenvermelde datum in het openbaar medegedeelde uitspraak omtrent Uw geschiktheid voor de dienstplicht -- na de beoordeling als bedoeld in de artikelen 10 en 12 van de Dienstplichtwet -- luidt : geschikt

Het Hoofd van de Indelingsraad,
 De Majoor, *Nix*
 I. Nix

Indien U „voorgeord ongeschikt“ of „tijdelijk ongeschikt“ bent verklaard kunt U hieromtrent degeewent inlichtingen inwinnen bij Uw huisarts.

Uitbrekkel art. 11 van de Dienstplichtwet.
 Uiterlijk de tiende dag na bovenvermelde datum kan door U, of door elk der overige voor dezelfde gemeente en voor dezelfde lichte ingeschreven personen of door de wettelijke vertegenwoordiger, een nieuw geneskundig onderzoek worden aangevraagd. De aanvraag moet op aannemelijke in het verzoekschrift omschreven gronden berusten en worden ingediend bij de burgemeester van de gemeente, waar U voor de dienstplicht is ingeschreven.

50-11-7153 30-11-1959 214

Alle kosten werden betaald dat wel. Ook was het niet zo dat je een snipperdag moest inleveren en de baas kreeg de dag ook vergoed. Klein dompertje want alles ging al zoals het moet gaan. Feestje hier en daar, dansscholen en concerten. Hier komt ferme jongens stoere knapen aan. Het was net zo leuk, dan maar gehoor geven aan de oproep en dus keuren. Dat moest gebeuren op de Mattenesserlaan in Rotterdam.

DIENST

Departement van Defensie

BRIEFKAART

BLOEDGROEP **A**

Mensuafactorie

1

1959

De Inspecteur van de Militair Geneskundige Dienst Militaire Bloedtransfusiedienst Pleinlaan 107

42.03.20.543 van der S t e l t--
 Prot Arie Cornelis--
 Ned Westerboeckstraat 17 b
 6500 ROTTERDAM ZH
 Rotterdam
 09.12.01.1 Rotterdam 60-3906
 6500

12 JAN. 1961

Hier moest bloed geprikt worden “nog niet genoeg?”, straks heb ik geen bloed meer. Dat het toch gelukt is getuige de brief kaart maar er werd ook nog gekeken of je wel een mannetje was, maar daar staat niets van op papier(helaas).

Maar dat wist ik al jaren -:) toen eenmaal deze hobbel gepasseerd was ging alles in een stroomversnelling. Weer een keuring, nu in Voorschoten waar gekeurd werd of je psychisch wel helemaal in orde was. Voor mij glansrijk natuurlijk. Dus geschikt, ook voor Majoor Nix van de mariniers. En tenslotte de algemene oproep om het vaderland te dienen, of dat gelukt is? In die tijd waren de Russen op Cuba iets aan het opzetten; wij waren er ook en daar kan ik nog wel het een en ander over vertellen. Spannende tijd! Hoe het

Gemeente ROTTERDAM

DIENTSP LICHT
OPROEPING TER INLIJVING

Aan de heer
Arie Cornelis van der STELT
~~opzetter~~ marinier. 121944
ingeschreven voor de dienstplicht, lichte 19 62
Westerbeekstraat 17b

ROTTERDAM (25)

Hierbij deel ik U mede, dat U tot gewoon dienstplichtige is bestemd en is toegewezen aan
ZEEMACHT

U wordt bij deze opgeroepen om U op **30 oktober 1961**
te melden in Marine-Opleidingskamp Hilversum te Hilversum
ten einde te worden ingalijd en de eerste oefening aan te vangen.
In Uw eigen belang raad ik U aan caedachtig kennis te nemen van de op dit formulier vermelde „bijzondere bepalingen“.
De nodige vervoerbewijzen treft U hierbij aan.

Rotterdam, **13 JULI 1961**
De Burgemeester van Rotterdam,
G. E. VAN WALSUM.

BIJZONDERE BEPALINGEN

1. Algemeen
De opgeroepene is verplicht: aan deze oproeping gevolg te geven en tijdig op de aangewezen plaats aanwezig te zijn, tenzij hij in de volstrekte onmogelijkheid verkeert op tijd te verschijnen (zie punten 5 en 9) dan wel op de inlijvingsdatum verkeert in een geval, als bedoeld in punt 7 (inlijving buiten tegenwoordigheid i.v.w. wegens uitstel van eerste oefening of vrijstelling).

verder ging met het zingen? Nou de stoere knapen waren er nog steeds en Nederland ging gewoon door met zingen. We kennen de liederen toch wel? Mijn Nederland, Zorg dat je er bij komt, Ik hou van Holland. Voorlopig genoeg gemijmerd.

Arie van der Stelt.
Seiner.

ps.

Of ik oceanen bevaren heb en of ik ook militair ben opgevoed, dat komt een andere keer aan bod.

What's in a NAME?

voornamen

Het is (blijkbaar?) een rage geworden om je kind een zo 'apart' mogelijke voornaam te geven. Een paar voorbeelden van bekende Nederlanders die hun kind zo'n aparte naam hebben gegeven:

1. Muck – de zoon van zanger Jaap Reesema en model Kim Kötter (Muck (betekent nota bene mest of vuiligheid in het Engels).
2. Xess Xava – Yolenthe en Wesley Sneijder
3. Goud en Rocci – zanger Gers Pardoel
4. Broos, Tip en Lasse – schrijver Ronald Giphart
5. Bloem, Mensje en Zus – actrice Angela Schijf
6. Vegas – dj Afrojack
7. India en Zola Zaza River – modejournaliste Fiona Hering
8. Bickel en Achilles – presentator Martijn Krabbé
9. Lux en Posy – zanger Jim Bakum
10. Lola-Lily en Kiki-Kate – presentatrice Nicolette van Dam
11. Vesper – *NOS Journaal*-presentatrice Annechien Steenhuizen
12. Toy Travis, Johnny Johnny Otto en Teddy Mouna – radio-dj Ruud de Wild
13. Tigerlily Bella Grace – presentatrice Beertje van Beers
14. Tatum, Dokus, Charlie Chang, Minus en Monk – acteur Hans Dagelet
15. Lutein en Djelisa Annieta – presentator Peter Jan Rens
16. Salvador – actrice en zangeres Hadewych Minis
17. Limoni Maria Marja – cabaretier Jochem Myer
18. Elvis, Rover, Wolf en Maantje Piet – zanger Jan Rot
19. Benjahmin Kingsley, Elijah Jeremiah, Phoenix Ray, Jesiah Dox en Sion Jethro – zangeres Anouk
20. Splinter en Storm – schrijver Bart Chabot

Noem het nostalgie , maar wat is er gebeurd met de namen uit mijn jeugd; bijvoorbeeld met de namen van mijn klasgenoten op de lagere school? Waar zijn ze gebleven? Jongensnamen zoals: *Arie, Gerrit, Peter, Kees, Eddy, Bert, Jan, Karel, Herman, Jacques/Sjaak* en *Theo*? En de meisjes met namen als *Anneke, Loes, Coby, Riet, Greet, Joke, Ellie, Beppie, Ria, Ineke* en *Greet*?

Op deze foto van mijn 6^e klas lagere school - voor zover ik het mij nog kan herinneren (het is tenslotte al zo'n 60 jaar geleden) - bijvoorbeeld een **Coby** 3^e linksonder, **Anneke** 3^e rechtsonder, **Greetje** 1^e rechtsonder, **Beppie** rij 2, 3^e van links, **Sjaak** 2^e linksboven, **Gerrit** helemaal links 2^e rij van boven, **Herman**, 3^e links 2^e rij van boven en meester Snelleman. Zelf sta ik hier zelf niet op, ik zat thuis met en gebroken been. Ik vraag me overigens wel af wat er geworden is van deze klasgenootjes? Zijn ze gelukkig geworden, zijn ze uit Rotterdam naar elders getrokken, hebben ze kinderen en kleinkinderen, leven ze überhaupt nog?

Er staat trouwens nog een jongen niet op. Waarom hij er niet opstaat weet ik nog heel goed na al die jaren. Deze jongen, *Theo Houben*, is in de zomer van 1963 gestorven. Toen de foto genomen werd was hij al maanden ziek thuis. Hij had leukemie. Ik ben nog een paar keer bij hem thuis geweest, om wat te praten en te spelen. Hij was toen al vreselijk moe en zag doorschijnend wit, wat enorm afstak bij zijn bos vuurrood haar. Ik herinner mij er niet echt heel veel meer van, maar weet wel dat zijn dood een enorme indruk op mij heeft gemaakt. Ik denk tot heden ten dage aan toe nog steeds als ik de naam Houben zie of hoor (Francine Houben, de architecte bijvoorbeeld): zou zij familie van Theo zijn?

Dit even terzijde: Toen mijn twee zonen nog voetbalden bij de junioren zat er bij elke club in elk team in Rotterdam-zuid wel een speler met vuurrood haar. Waar zijn al die rooien gebleven:?

Het is zoals het is, buiten de echt belachelijke namen hebben de jongens nu namen als: *Dex*, *Kylian*, *Mason*, *Liam*, *Aiden*, of *Finn* en de meisjes heten *Maeve*, *Tess*, *Olivia*, *Lynn*, *Liv*, *Hailey* of *Luna*. Het is, denk ik, een kwestie van wat je gewend bent. Wie weet zijn de jongens- en meisjesnamen uit mijn jeugd wel weer populair bij de *Liam* en *Hailey* generatie en denken zij op hun beurt dan: waar zijn de namen uit mijn jeugd gebleven?

Dit alles gelezen hebbende, zou je kunnen denken waar maakt die man zich druk over? *What's in a name?* En ja, dat is waar, maar op de één of andere manier zijn namen altijd belangrijk voor mij geweest. En niet alleen voor mij. *William Shakespeare* heeft er een hele tragedie over geschreven. Had *Romeo* geen *Montague* geheten en *Juliet* geen *Capulet*, hadden zij waarschijnlijk nog lang en gelukkig geleefd. Maar nee, hun namen leidden tot hun beider dood:

Romeo & Juliet, The balcony scene

Juliet:

*O Romeo, Romeo! wherefore art thou Romeo?
Deny thy father and refuse **thy name**; ...*

*'Tis but **thy name** that is my enemy; ...*

***What's in a name?** That which we call a rose
By **any other name** would smell as sweet;...*

*... Oh Romeo, waarom heet jij Montague?
Zweer je familie af en draag niet langer die naam
Niet jij, maar je familienaam is mijn vijand
Wat is een naam nu helemaal? Als je een roos
een andere naam zou geven, ruikt hij nog
steeds even zoet...*

Of wat dacht je als je vader je een meisjesnaam geeft

A Boy Named Sue, - Johnny Cash...

But the meanest thing that my daddy ever did
Was before he left he wanted to **Name me Sue** ...

"Son, this world is rough And if a man's gonna make it
he's gotta be tough. And I know I wouldn't be
There to help you along **So I gave you that name**
And I said goodbye. I knew you'd have to get tough or die...

De vader van die jongen geeft hem in ieder geval een goede reden waarom hij hem Sue genoemd heeft: hij wist dat hij bij zijn gezin weg zou gaan en hem niet kon helpen bij het opgroeien in een ruwe wereld. Dus noemde hij hem Sue en zei vaarwel. Hij wist dat hij een stoere man zou worden, of er aan onder zou gaan.

Zo zie je maar weer, namen kunnen belangrijk zijn.

Mijn vrouw en ik hebben altijd lang nagedacht over namen; zowel voor onze kinderen als voor onze huisdieren. Voor onze dochter hadden we Esther bedacht, om dat dit moeilijk af te korten is, helaas werd het toch vaak *Es* in de praktijk. Hetzelfde geldt voor onze oudste zoon, *Martijn* werd toch vaak *Tijn* en over de jongste hebben we heel lang getwijfeld: *Rory*? Zo'n echte *lerse* naam in combinatie met de achternaam *de Groot*. Uiteindelijk vonden we het toch wel goed bij elkaar passen.

Trouwens, over de keuze van deze naam zijn mijn vrouw en ik het nog steeds niet eens. Zij zegt de naam voor het eerst gehoord te hebben in de kraamkliniek tijdens de bevalling van onze oudste zoon. Voor mij was *Rory Gallagher*, de *lerse* bluesgitarist, mijn inspiratie.

Hoe het ook zij, wij zijn er allemaal tevreden over, mijn vrouw, ik en *Rory* gelukkig zelf ook. Ikzelf was minder gelukkig met mijn voornaam *Henny*, tweede naam *Ronald*. Volgens mijn vader ben ik vernoemd naar zijn moeder die *Hendrika* heette. Ik vond en vind het nog steeds ook een beetje meisjesnaam Toen ik naar de HBS ging waar niemand mij kende heb ik mij

ingeschreven als *Henk*. Uiteindelijk beviel dat mij ook niet, dus heb ik mij in mijn verdere leven gewoon weer Henny laten noemen. Het nut van een tweede voornaam heb ik overigens ook nooit begrepen. Mijn broer heet Leo Tonnie, ook een volstrekt overbodige tweede voornaam.

Edmund Spenser

Ik eindig dit verhaaltje met de eerste stanza van Edmund Spenser (1552 – 1599) Sonnet 75

*One day I wrote her name upon the strand,
But came the waves and washed it away:
Again I wrote it with a second hand,
But came the tide and made my pains his prey.*

*Ik heb ooit eens haar naam in het zand geschreven,
maar toen kwamen de golven op en wisten het uit.,
Ik schreef het nog eens in het zand
maar toen kwam de vloed, en was al mijn moeite opnieuw vergeefs*

Ook in de zeventiende eeuw speelden namen een belangrijke rol.

Henny de Groot (2^e tenor)

Agenda

4 mei 2022 woensdag	Herdenking-Bevrijdingsconcert Sint-Catharijnekerk	20:45 uur Brielle
30 apr. 2022 zaterdag	Inloopconcert De Nieuwe Kerk (naast de Lange Jan)	14:00 uur Middelburg
7 juli 2022 donderdag	Slotoptreden seizoen 2021-2022	20:00 uur Spijkenisse
1 sep. 2022 donderdag	1e repetitieavond seizoen 2022-2023	19:30 uur Spijkenisse
20 okt. 2022 donderdag	OPEN HUIS	19:30uur Spijkenisse
17 dec. 2022 zaterdag	Inloopconcert St. Jans kathedraal (ovb)	14:00 uur Den Bosch
22 dec. 2022 donderdag	Kerstconcert Sint-Catharijnekerk	20:00 uur Brielle

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in de Dorpskerk, Kerkring 2 in Spijkenisse.
Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.